

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Radkovou, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **M. K.**
bytem B. 191/9, P.
zastoupena advokátem JUDr. Pavlem Čížkovským
sídlem Václavské náměstí 18, 110 00 Praha

proti
žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**
sídlem Tř. Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 5. 2017, č. j. KUŽL/34584/2017,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**
- III. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Včas podanou žalobou žalobkyně brojila proti rozhodnutí žalovaného, citovaného v záhlaví, kterým žalovaný změnil rozhodnutí Městského úřadu Valašské Meziříčí (dále jen „městský úřad“) ze dne 2. 5. 2017, č. j. MěÚVM 38379/2017, jímž byla žalobkyni uložena pokuta za spáchání správního deliktu podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o

silničním provozu“) tak, že z výroku o sankci pokuty vypustil odkaz na § 67 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a v ostatním obsahu napadené rozhodnutí potvrdil a odvolání žalobkyně zamítl.

2. Žalobkyně v **žalobě** namítala, že nesouhlasí s právním hodnocením podmínek vzniku a rozsahu objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla za přestupek za situace, kdy je znám a identifikován řidič tohoto vozidla.
3. Podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu se právnická nebo fyzická osoba dopustí správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 citovaného zákona nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. V daném případě žalobkyně žádnou povinnost neporušila. Vozidlo svěřila osobě, která má platné řidičské oprávnění. Tuto osobu poučila o nutnosti dodržovat pravidla provozu na pozemních komunikacích. Jako provozovatelka označila osobu, která vozidlo řídila, a to jménem, příjmením a bydlištěm a tato osoba je pro správní orgán k řešení přestupku dosažitelná. Tím dostatečně a v rozsahu, který lze rozumně vyžadovat, splnila povinnost zajistit dodržování povinností řidiče. Princip subsidiarity objektivní odpovědnosti zakotvený v zákoně zakládá objektivní odpovědnost provozovatele motorového vozidla pouze pro případy, které jsou v něm výslovně uvedeny. Z principu výjimečné povahy tohoto ustanovení vyplývá, že výjimku z obecného pravidla osobní odpovědnosti za přestupek nelze rozšiřovat jakýmkoliv výkladem.
4. V daném případě správní řízení proti P. K. (obsah správního řízení však prokázán nebyl) bylo řádně zahájeno, účastník se vyjádřil použitím zákonné obrany. Využití zákonné obrany osobou obviněnou z přestupku je důsledkem ústavního principu zákazu sebeobviňování, kdy nikdo nemůže být nucen k tomu, aby sám sebe obviňoval z jakéhokoli protiprávního jednání. Je věcí správního orgánu, aby případné protiprávní jednání konkrétního pachatele přestupku zadokumentoval dostatečně kvalitně tak, aby nejen na základě vyjádření tohoto pachatele, ale i z jiných důkazů a jejich hodnocení ve vzájemné souvislosti a jednotlivě mohl dospět k závěru, kdo je pachatelem konkrétního přestupku.
5. Situace je totiž stejná, kdy by označený řidič vozidla tvrdil, že přestupek nespáchal, vyjádřil by se k věci (aniž by použil zmíněnou procesní obranu), a přesto by (dle závěrů žalovaného) zde byla dána odpovědnost provozovatele vozidla; takový závěr je ovšem neudržitelný.
6. Výjimečnost povahy objektivní odpovědnosti provozovatele motorového vozidla za přestupek spáchaný prostřednictvím tohoto motorového vozidla musí být na druhé straně vyváжена právě precizní prací městského úřadu při zjištění přestupku a jeho dokumentace. Nedostatky v tomto směru, zejména kdy např. není zachycena podoba řidiče, kterou by bylo možno porovnat s evidencí osob a tam uvedenou fotografií, což by jistě jako podpůrný důkaz mohlo sloužit, či zastavení vozidla ihned po spáchání přestupku a vyřešení přestupku na místě, nemůže vést k tomu, aby městský úřad, při vědomí možnosti přenášet odpovědnost za přestupek na provozovatele vozidla s tím spojeným finančním efektem pro příslušný rozpočet, si usnadňoval činnost při zjištění skutečného subjektivně odpovědného viníka. Na tom nemůže nic změnit ani prejudikatura Nejvyššího správního soudu. Ostatně z právní věty, kterou správní orgán v rozhodnutí zvýrazňuje, je zřejmé, že objektivní odpovědnost provozovatele vozidla má směřovat primárně na případy, kdy se

fyzickou osobu, která vozidlo v době spáchání přestupku řídila, nepodaří ztotožnit. Argument, že do stejné kategorie patří i osoby, které využily své ústavou zaručené právo na obhajobu a obranu, ještě neprošel testem ústavnosti.

7. Žalobkyně odkázala na § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu a na to, že v daném případě dokazování v tomto směru zůstalo kusé a neúplné a městský úřad neučinil dostatečné kroky ke zjištění pachatele přestupku, protože mu ho neprokázal nebo nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě. Nebyl proveden důkaz obsahem správního spisu týkajícího se řešení přestupku pana P. K., aby bylo možné zjistit, co je obsahem tohoto spisu, jaké úkony správní orgán v této věci učinil, aby bylo možno posoudit, zda odložení věci v tomto případě bylo skutečně důvodné a opodstatněné. Tato skutečnost je o to významnější, že provozovatel vozidla není účastníkem tohoto správního řízení, nemůže zde uplatňovat jakékoliv důkazní návrhy a z logiky věci pachatel přestupku, jehož přestupkové řízení bude zastaveno či věc bude odložena, proti takovému rozhodnutí nemá nejmenšího důvodu brojit.
8. Žalovaný ve **vyjádření k žalobě** vysvětlil průběh řízení po doručení oznámení o podezření ze spáchání přestupku zaznamenaného automatizovaným technickým prostředkem používaným bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích. Městský úřad vyzval žalobkyni jakožto provozovatelku vozidla k zaplacení peněžité částky ve výši 600 Kč ve lhůtě 15 dnů a poučil ji o důsledcích, které zákon o silničním provozu s doručením výzvy spojuje. Na to reagovala žalobkyně sdělením, že vozidlo zapůjčila bývalému manželovi P. K. a uvedla jeho adresu a rodné číslo. Městský úřad předvolal P. K. k podání vysvětlení, na což reagoval P. K. odepřením podání vysvětlení s důvodem, že toto vysvětlení odmítá, protože by tím mohl způsobit sobě nebo osobám blízkým trestní stíhání, a proto se nedostavil a z jednání se omluvil. Městský úřad sdělil žalobkyni, jak na předvolání k podání reagoval její bývalý manžel a vysvětlil jí kroky, které budou v řízení následovat. Na to reagovala žalobkyně odpovědí, že nemá jakoukoliv možnost donutit manžela k tomu, aby se dostavil přestupek projednat. Pokud by měla být postižena ona, bude se bránit a věc předá právnímu zástupci. Jak již uvedl městský úřad, na případ je použitelný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015–46, podle kterého pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, příp. označí osobu, která odepře podání vysvětlení z důvodu podle § 60 odst. 1 věty za středníkem zákona o přestupcích, nebo dochází-li k řetězení označených osob (označený řidič označí dalšího řidiče atd.), je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt.
9. Žádná reálná možnost jiné důkazní cesty, jak potvrdit a ověřit relevantnost iniciál o řidiči vozidla, kterému měla provozovatelka svěřit své vozidlo v den přestupku k řízení, v dané chvíli pro městský úřad neexistovala. Žalovaný právní závěry městského úřadu potvrdil. K zahájení řízení o přestupku proti P. K. neměl městský úřad kromě sdělení žalobkyně žádné další podklady, které by ho opravňovaly k zahájení řízení o přestupku překročení nejvyšší dovolené rychlosti. K zahájení tohoto řízení neměl městský úřad žádné podklady, neměl k dispozici žádného svědka či jinou potřebnou důkazní indicii (např. snímek obličeje řidiče porovnatelný se snímkem v evidenci řidičského průkazu nebo občanského průkazu). Za takové situace neexistovaly skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti konkrétní osobě a městský úřad postupoval v souladu se zákonem, když řízení o přestupku nezačal,

ale věc odložil. Zahájení řízení by totiž bylo bezbřehým a prázdným legalistickým rituálem, jehož výstupem by bylo jediné a pouze zastavení řízení.

10. P. K. byl vyzván městským úřadem k podání vysvětlení podle § 60 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“). Tento procesní nástroj slouží správnímu orgánu k prověření došlého oznámení přestupku ještě před zahájením správního řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2015, č. j. 6 As 46/2015-39 nebo 6 As 183/2016-40). Podle žalobkyně obsah správního řízení proti P. K. však prokázán nebyl a žalovaný zdůraznil, že ani proveden být nemohl, protože městský úřad řízení o přestupku nezahajoval podle správního řádu a ani meritorně o přestupku nerozhodoval. Všechny písemné úkony provedené městským úřadem od počáteční výzvy podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu do vypravení rozhodnutí o správním deliktu jsou řádně žurnalizovány ve spise vedeném městským úřadem pod souhrnným číselným označením sp. zn. R/D/2019/13407/2017/Šm. Neexistuje žádný „vedlejší“ nebo neznámý spis o řízení zahájeném proti P. K., jak se marně snaží tvrdit žalobkyně, aby tím vytvořila auru pochybností a spekulací. Žalobní námitka postrádá věcné ratio.
11. K námitce žalobkyně, že v rozhodnutí žalovaného o odvolání právní věta rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46, citovaná výše, primárně reaguje na případy, kdy se fyzickou osobu, která vozidlo v době spáchání přestupku řídila, nepodaří ztotožnit, žalovaný uvedl, že právní věta citovaného rozsudku pokrývá nejen situaci uvedenou žalobkyní, ale extenzivně dopadá i na případy, kdy provozovatel vozidla sdělí osobu řidiče, ale ten odmítne podat vysvětlení s odkazem na § 60 odst. 1 zákona o přestupcích věty první za středníkem. Právní věta výroku rozsudku skutkově i procesně dopadá na nyní řešený případ.
12. K žalobní námitce, že využití ústavou zaručeného práva na obhajobu a obranu ještě neprošlo testem ústavnosti, žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2016, č. j. 6 As 73/2016-40, který zejména pod body 23 až 34 podrobně ústavnost posoudil.
13. Žalobkyně v **replíce** uvedla, že žalovaný ve vyjádření k žalobě potvrdil, že městský úřad zcela rezignoval na možnost zjistit skutečného pachatele přestupku. Nepodařilo se zjistit, zda vozidlo v době údajného spáchání přestupku skutečně řídil P. K. Tvrzení o tom, jaké důkazní prostředky má správní orgán k dispozici či je nemá, jsou z tohoto pohledu naprosto bezvýznamné, protože teprve v průběhu správního řízení proti konkrétní osobě, kdy se tato osoba může bránit, lze dospět ke spolehlivému závěru o tom, zda označená osoba je či není viníkem přestupku. Jakkoli žalobkyně vnímá, že pro žalovaného je pohodlné a jednoduché věc vyřídit tak, že prostě naprosto rezignuje na zjištění skutečného pachatele přestupku, ač byl označen, takový postup nemůže být právně aprobován. Ostatně žalovaný pominul, že jedním z možných důkazů o tom, kdo řídil vozidlo, je výslech žalobkyně jakožto svědkyně. O takový důkaz se městský úřad ani nepokusil. Proto v brzké době bude tato možnost promlčena. K vyjádření žalovaného žalobkyně uvedla, že je nesprávný jeho závěr o tom, že proti výsledku správního řízení vedeného proti konkrétní fyzické osobě nemá provozovatel vozidla důvod brojit. Jistěže má. Vždyť právě výsledkem takového nedbalého postupu je založení odpovědnosti provozovatele za správní delikt. K argumentaci rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 110/2015-46 žalobkyně uvedla, že žalovaný toto rozhodnutí nepochopil. Správní orgán není zbaven povinnosti dodržovat základní zásady správního řízení. I v systému správního soudnictví

jsou správní rozhodnutí vždy podrobována kritické analýze z hlediska dodržování pravidel správního řízení.

14. Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci **přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), tedy ke dni 31. 5. 2017.
15. Soud ze **správního spisu** zjistil, že dne 17. 10. 2016 oznámila městská policie Městskému úřadu Valašské Meziříčí oznámení o podezření ze spáchání přestupku dne 14. 10. 2016 v 13.11 hodin na pozemní komunikaci v místě Hrachovec, poblíž mateřské školy v obci Valašské Meziříčí, místní část Hrachovec, kdy blíže neustanovený řidič motorového vozidla registrační značky X překročil nejvyšší dovolenou rychlost v obci o méně než 20 km a byla mu naměřena okamžitá rychlost 63 km/h (po odečtu odchylky ± 3 km/h). Na fotografii z doloženého záznamu o přestupku není viditelná podobizna řidiče.
16. Výzvou ze dne 17. 10. 2016 městský úřad vyzval žalobkyni k zaplacení peněžité částky ve výši 600 Kč podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu. V poučení bylo uvedeno, že neuhradí-li žalobkyně určenou částku, anebo nevyužije-li práva písemně sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku v uvedené lhůtě, městský úřad zahájí řízení o správním deliktu provozovatele vozidla.
17. Žalobkyně dne 11. 2. 2016 sdělila, že na víkend zapůjčila předmětné vozidlo bývalému manželovi a že si zaslouží pořádnou pokutu, že jel v autě s dcerou a uvedla jeho jméno, adresu a rodné číslo.
18. Městský úřad v evidencích ověřil provozovatele předmětného vozidla a v evidenci obyvatel údaje o údajném řidiči vozidla.
19. Dne 15. 12. 2016 předvolal městský úřad P. K. k podání vysvětlení. Ten městskému úřadu písemně sdělil dne 9. 1. 2017, že odmítá podat vysvětlení, protože by tím mohl způsobit sobě nebo osobám blízkým trestní stíhání, a proto se nedostaví a z jednání se omlouvá.
20. Městský úřad dne 17. 1. 2017 sdělil žalobkyni obsah sdělení P. K. a dále uvedl, že jelikož se jedná o přestupek, nemůže P. K. způsobit trestní stíhání sobě ani osobám jemu blízkým. Městský úřad díky chybějícímu vysvětlení ze strany pravděpodobného řidiče vozidla bude muset přestupek řidiče vozidla odložit a zahájit řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, tj. proti žalobkyni. Městský úřad totiž nemá jak přimět pana P. K., aby se k podání vysvětlení dostavil. V daném případě se uplatní § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu a citoval ho. Městský úřad dodal, že možná ze strany pana K. se jedná o zbytečné obavy z postihu, který by mu podáním vysvětlení hrozil. Městský úřad dále uvedl, že přestupky, jako je tento, se řeší při podání vysvětlení s řidičem blokovou pokutou řádově ve výši několika set korun a dvěma body v bodovém hodnocení řidičů, nic více. Pokud by ale nakonec došlo na řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, zde hrozí pokuta od 1 500 Kč do 2 500 Kč plus náklady řízení ve výši 1 000 Kč.
21. Žalobkyně na to městskému úřadu písemně uvedla, že již sdělila, kdo řídil její auto, a že jde tedy o věc bývalého manžela, kterému v rámci soudem upraveného styku s dětmi auto občas zapůjčí a ani ona nemá žádné možnosti donutit ho k dostavení se k projednání na městský úřad. Pokud by měla být však postižena žalobkyně jakožto provozovatel vozidla,

ačkoliv sdělila veškeré údaje podle zákona, bude se samozřejmě bránit a předá věc právníkovi k dalšímu postupu.

22. Usnesením ze dne 6. 2. 2017 městský úřad odložil věc přestupku, protože do 60 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, se nedověděl skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.
23. Oznámením ze dne 8. 2. 2017 žalobkyni městský úřad oznámil zahájení řízení ve věci správního deliktu provozovatele vozidla a nařídil jednání na den 2. 3. 2017. K tomuto ústnímu jednání se žalobkyně bez řádné omluvy nedostavila, a proto byl delikt projednán v její nepřítomnosti. V protokole městský úřad poznamenal, že v předvolání bylo žalobkyni sděleno, že má podle § 36 odst. 3 správního řádu možnost se před vydáním rozhodnutí ve věci ke zjištěným podkladům vyjádřit, příp. navrhnout jejich doplnění, nejpozději však ve lhůtě do pěti dnů ode dne jednání. Toto poučení bylo uvedeno na straně 2 předvolání spolu s řadou dalších poučení.
24. **Rozhodnutím městského úřadu** ze dne 2. 5. 2017 byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání správního deliktu podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu a byla jí uložena pokuta ve výši 1 700 Kč a náhrada nákladů řízení ve výši 1 000 Kč. V rozhodnutí byl mj. podrobně popsán průběh správního řízení, podklady řízení a naplnění skutkové podstaty předmětného správního deliktu.
25. Žalovaný v **rozhodnutí o odvolání**, obdobném, byť stručnějším obsahu než žaloba, popsal správní řízení a ztotožnil se se skutkovými a právními závěry městského úřadu. Obdobně jako ve vyjádření k žalobě žalovaný odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu a na to, že pokud mají správní orgány reálnou příležitost zjistit přestupce, tak se o to musí pokusit. Což může být i situace, kde provozovatelem vozidla byla autopůjčovna, která na základě výzvy poskytla správnímu orgánu informace o subjektu, který měl v době spáchání přestupku vozidlo pronajaté a přiložila příslušnou nájemní smlouvu. V takovém případě by správní orgány měly a mohly vyvinout větší úsilí ke kontaktování označené obchodní společnosti a jejího jednatele, který dle sdělení provozovatele vozidlo osobně přebíral. Naopak v případě, pokud provozovatel k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, příp. označí osobu, která odepře podání vysvětlení podle § 60 odst. 1 věty za středníkem zákona o přestupcích nebo dochází-li k řetězení označených osob, je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o přestupcích naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt. Tato podmínka byla naplněna i v daném případě, protože žalobkyně byla vyzvána jako provozovatelka motorového vozidla k úhradě určené částky, poučena o možnosti sdělit totožnost řidiče, čímž městský úřad učinil prvotní a nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Žalobkyní sdělený řidič vozidla i přesto, že byl řádně předvolán k podání vysvětlení, se odmítl k ústnímu jednání dostavit a odmítl i k věci podat vysvětlení, protože by tím mohl způsobit sobě nebo osobám blízkým trestní stíhání. Na případ žalobkyně je plně aplikovatelný závěr citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu a je zřejmé, že městský úřad nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku činil. Nelze přisvědčit námitce žalobkyně, že i přesto měl městský úřad provést další dokazování a řízení o přestupku proti P. K. zahájit a rozhodnout o jeho vině za přestupek. Městský úřad neměl k dispozici žádné další indicie, které by mohly reálně vést k určení totožnosti pachatele přestupku a jeho usvědčení z přestupku. Odhalení pachatele přestupku nebylo vzhledem k odmítnutí podání vysvětlení P. K. možné. Žádná reálná možnost jiné důkazní cesty v dané chvíli pro městský

úřad neexistovala. Rozhodnout o přestupku fikcí doručením, jak navrhovala žalobkyně, je její lichou námitkou. Správní delikty jsou založeny na principu objektivní odpovědnosti, kde se nevyžaduje prokázání formy zavinění a v tomto případě je odpovědná za správní delikt provozovatelka M. K. (žalobkyně) a nikoliv P. K. Proto, aby mohl městský úřad rozhodnout o daném přestupku, musel by mít skutečně najisto a bez pochybností postaveno, že byl P. K. skutečně pachatelem přestupku a tato elementární podmínka splněna nebyla.

26. Soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
27. Soud se nejprve zabýval namítanou protiústavností objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla. K tomu uvádí, že Ústavní soud rozhodl nálezem ze dne 16. 5. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 15/16 tak, že objektivní odpovědnost provozovatele vozidla za správní delikt podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu je věcně opodstatněná a není protiústavní. Za tohoto stavu nepovažuje soud námitku stěžovatele za důvodnou.
28. Dále se soud zabýval namítaným nesplněním podmínek pro zahájení řízení o správním deliktu ve smyslu § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu.
29. Podle § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu správní orgán projedná správní delikt provozovatele vozidla teprve tehdy, učinil-li nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, ale nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě [§ 125f odst. 4 písm. a)], nebo řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno [§ 125f odst. 4 písm. b)]. Toto ustanovení vyjadřuje subsidiaritu odpovědnosti za správní delikt provozovatele vozidla vůči odpovědnosti za přestupek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, čj. 1 As 131/2014–45). „Přednost“ odpovědnosti za přestupek je patrná i z § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu, podle kterého správní orgán poučí provozovatele, jehož vozidlem nezjištěný řidič spáchal přestupek, o možnosti sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku.
30. Při posuzování, zda správní orgán učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, ale nelze ztrácet ze zřetele smysl a účel úpravy správního deliktu provozovatele vozidla, kterým bylo postihnout tzv. problematiku osoby blízké. V případech překročení maximální povolené rychlosti naměřeného pomocí automatických radarů a v případech nesprávného parkování, správní orgány často jednoznačně zjistily spáchání přestupku, ale při zjišťování totožnosti pachatele byly odkázány na vysvětlení podané registrovaným provozovatelem vozidla. Pokud provozovatel odepřel podání vysvětlení s tím, že by jím vystavil postihu osobu blízkou (§ 60 odst. 1 věta za středníkem zákona o přestupcích, správní orgány se ocitly ve stavu důkazní nouze a věc odložily, protože při množství podobných dopravních přestupků bylo vyloučeno zjišťovat totožnost přestupců jinými způsoby. Cílem zavedení úpravy správního deliktu provozovatele vozidla bylo, aby zmíněná deliktní jednání nezůstala nepotrestána a aby za ně v případě nezjištění totožnosti pachatele odpovídal provozovatel vozidla, kterému byla § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu stanovena povinnost zajistit, aby při užití vozidla byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích (viz zápis z hlasování v Poslanecké sněmovně o návrhu novely zákona o silničním provozu vráceném Senátem ze dne 6. 9. 2011, dostupný na <http://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/021schuz/s021045.htm>). Nejvyšší správní soud se vyjádřil k účelu úpravy, jež byla do zákona o silničním provozu vložena

novelou provedenou zákonem č. 297/2011 Sb., v rozsudku ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 7/2014–21: „*Evidentním primárním úmyslem zákonodárce v právní úpravě správního deliktu dle ustanovení § 125f zákona o provozu na pozemních komunikacích je postihnout existující a jednoznačně zjištěný protiprávní stav, který byl způsoben provozem resp. užíváním vozidla při provozu na pozemních komunikacích. Podle názoru Nejvyššího správního soudu je zcela přiléhavé, pokud zákonodárce zvolil objektivní formu odpovědnosti samotného provozovatele vozidla, jenž je jako vlastník věci - nástroje spáchání protiprávnosti – z hlediska veřejného práva primární identifikovatelnou a konkrétní osobou.*“

31. Šlo by proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku. Budou-li mít správní orgány (ať již na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo na základě jiných skutkových okolností) reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit. Dobrý příklad poskytuje věc řešená Krajským soudem v Hradci Králové v rozsudku ze dne 28. 8. 2014, č. j. 30 A 92/2013–27, kde provozovatelem vozidla byla autopůjčovna, která na základě výzvy poskytla správnímu orgánu údaje o subjektu, jenž měl v době spáchání přestupku vozidlo pronajaté, a přiložila příslušnou nájemní smlouvu; krajský soud uzavřel, že správní orgány měly vyvinout větší úsilí ke kontaktování označené obchodní společnosti a jejího jednatele, který dle sdělení provozovatele vozidlo osobně přebíral. Naopak pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, případně označí osobu, která odepře podání vysvětlení z důvodu podle § 60 odst. 1 věty za středníkem zákona o přestupcích (srov. citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 7/2014–21), nebo dochází-li k řetězení označených osob (označený řidič označí dalšího řidiče atd.), je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o přestupcích naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt.
32. V posuzované věci k výzvě městského úřadu žalobkyně označila za řidiče vozidla v době spáchání přestupku svého bývalého manžela P. K. Ten byl předvolán k podání vysvětlení, avšak na to reagoval dopisem, že vysvětlení odmítá podat, neboť by jím mohl způsobit sobě nebo osobám blízkým trestní stíhání. Protože se spáchání přestupku P. K. nepodařilo prokázat, městský úřad řízení usnesením ze dne 6. 2. 2017 věc odložil bez zahájení řízení o přestupku. Soud souhlasí se správními orgány, že označila-li žalobkyně za řidiče jejího vozidla v době spáchání přestupku osobu, která odmítla podat vysvětlení, bylo by v rozporu s účelem úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po městském úřadu učinění dalších kroků ke zjištění pachatele přestupku; podmínka podle § 125f odst. 4 písm. b) zákona o silničním provozu tedy byla naplněna.
33. Námitka stěžovatelky, že nebyl proveden důkaz přestupkovým spisem, je lichá. Jak bylo žalobkyni v průběhu správního řízení vysvětleno dopisem městského úřadu ze dne 17. 1. 2017 a v napadených rozhodnutích, věc přestupku byla odložena a řízení o přestupku nebylo vůbec zahájeno, jak rovněž soud citoval podrobně ze správního spisu výše.
34. Odpovědnost za správní delikt provozovatele vozidla je konstruována jako objektivní (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 7/2014–21; k souladu objektivní odpovědnosti provozovatelů vozidel – fyzických osob za drobné dopravní přestupky, u nichž je obtížné zjistit totožnost řidiče, s čl. 6 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a

základních svobod srov. rozhodnutí o přijatelnosti Evropského soudu pro lidská práva ze dne 19. 10. 2004, *Falk proti Nizozemí*, stížnost č. 66273/01). Byly-li splněny podmínky pro projednání správního deliktu (včetně podmínky podle § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu – k tomu viz výše), žalobkyně se mohla zbavit odpovědnosti pouze prokázáním jednoho ze dvou liberačních důvodů podle § 125f odst. 6 zákona o silničním provozu.

35. Závěrem soud shrnuje, že správní orgány zjistily správně skutkový stav, vybraly správně právní předpisy, pod které jej subsumovaly a z toho vyvodily v souladu se zákonem správné skutkové i právní závěry, se kterými se soud ztotožnil.
36. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšná žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, resp. ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, pročez se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok II).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 21. září 2018

JUDr. Martina Radkova, Ph.D. v. r.
samosoudkyně